

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(punerea în circulație a cărții de identitate)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de către Agenția Servicii Publice și promovat cu suportul Ministerului Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În vederea alinierii Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene (în continuare – UE), la 28.03.2024 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 68 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (în continuare – Legea nr. 68/2024), care este axată pe punerea în circulație la nivel național a noului model de act de identitate de tip card care se va elibera cetățenilor Republicii Moldova – CARTEA DE IDENTITATE.

Potrivit art. II. alin. (1) din Legea nr. 68/2024, cartea de identitate urmează a fi pusă în circulație la data în care vor fi îndeplinite condițiile tehnice necesare eliberării acestui act de identitate, dar nu mai târziu de 31 martie 2025. Totodată, la alin. (2) din același articol se prevede că toate tipurile de buletine de identitate eliberate cetățenilor Republicii Moldova până la data punerii în circulație a cărții de identitate se vor considera valabile potrivit termenului de valabilitate al acestora, dacă nu vor interveni situații în care potrivit prevederilor legale acestea devin nevalabile.

În contextul implementării cărții de identitate, care va fi îmbunătățită din punct de vedere al securității și care va facilita identificarea și accesul la serviciile publice, precum și în vederea modernizării serviciilor de înregistrare la domiciliu și la reședința temporară este imperios oportună corelarea cadrului normativ național.

Astfel, necesitatea elaborării proiectului de lege rezultă din prevederile art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune. Ca urmare, în conformitate cu prevederile art. II alin. (5) lit. a) din Legea nr. 68/2024, Guvernul are sarcina de a prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu modificările care au fost operate la Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 148-150, art. 217*).

Prin prezentul proiect de lege se propune amendarea următoarelor acte normative:

1) Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 107, art. 819*);

2) Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195*);

3) Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132*);

4) Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699*);

5) Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648*);

6) Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436*);

7) Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 164-167, art. 812*);

8) Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116*);

9) Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 117-119, art. 457*);

- 10) Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100*);
- 11) Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610*);
- 12) Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 231-234, art. 732*);
- 13) Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe (*Monitorul Oficial al R. Moldova, 131-138/249, 29.05.2015*);
- 14) Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 294-308, art. 488*);
- 15) Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 426-427, art. 770*);
- 16) Legea taxei de stat nr. 213/2023 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306-309, art. 549*).

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Intervenția în actele normative din proiectul de lege se impune pentru soluționarea următoarelor probleme:

- a) armonizarea cadrului normativ național ca urmare a adoptării Legii nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, precum și continuarea racordării cadrului normativ național la rigorile acquis-ului Uniunii Europene;
- b) lichidarea unor conflicte de norme atestate între acte normative cu aceeași forță juridică referitoare la înscrierea datelor identificatoare ale titularului în actele de identitate potrivit Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (modificări propuse la Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor);
- c) eficientizarea datelor statistice privind locuitorii Republicii Moldova furnizate Comisiei Electorale Centrale (modificări propuse la Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală);
- d) asigurarea evidenței efective a tuturor locuitorilor Republicii Moldova la adresa de domiciliu/reședință temporară de la naștere, inclusiv a copiilor cu vârsta sub 14 ani care nu dețin act de identitate de uz intern (modificări propuse la Legea taxei de stat nr. 213/2023) etc.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege conține modificări la următoarele acte normative:

1) Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 107, art. 819*):

Norma de la art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative stipulează că în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alineatele (3) și (4).

Potrivit modificărilor propuse la Legea nr. 382/2001, art. 16 din această lege se propune a fi expus în redacție nouă, pentru corelare la prevederile art. 3 alineatele (5), (9) și (10) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024 (în vigoare nu mai târziu de 31.03.2025).

Modificarea art. 16 rezidă din necesitatea lichidării conflictului de norme apărut odată cu punerea în circulație pe plan național a noilor modele de acte de identitate de uz intern de tip card formatul ID-I, începând cu 7 martie 2013.

Potrivit alin. (1) din art. 16 în redacția nouă, persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să-și utilizeze numele în forma acceptată în limba lor maternă. Această normă a fost corelată cu prevederile art. 2589 din Codul civil nr. 1107/2002 care se referă la „nume” (denumire utilizată generic pentru a reda deplin formula de denuminație prevăzută prin legislația statelor de cetățenie a persoanelor fizice).

Conform normei de la alin. (2), modul de înscriere a numelui aparținând minorităților naționale în actele oficiale este reglementat prin acte normative speciale.

Actualmente, potrivit Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte și Legii nr. 100/2001 privind actele de stare civilă, în actele de identitate și în documentele de stare civilă eliberate de autoritățile competente ale Republicii Moldova, **patronimicul (отчество) nu se înscrie.**

De jure și de facto, în vederea adaptării formei și a conținutului actelor de identitate cerințelor internaționale stabilite față de actele de identitate mecanolizibile, acest component facultativ al identității persoanei a fost exclus din conținutul actelor de identitate de tip card începând cu 07.03.2013, odată cu punerea în circulație a noilor modele de buletine de identitate și permise de ședere de formatul ID-I. Temeiul legal al excluderii l-a constituit art. 3 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 187/2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*în vigoare din 07.03.2013*).

Totodată, potrivit prevederilor pct. 12 din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, datele cu caracter personal ale cetățenilor Republicii Moldova în actele de identitate se înscriu din certificatele de stare civilă sau, potrivit pct. 30, în forma în care au fost actualizate în Registrul de stat al populației ca urmare a automatizării actului de stare civilă respectiv.

Potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă, toate tipurile de certificate de stare civilă se eliberează pe baza actelor de stare civilă.

Normele referitoare la conținutul tuturor tipurilor de acte de stare civilă și de certificate de stare civilă (*de naștere, de căsătorie, de divorț, de schimbare a numelui și/sau a prenumelui*) din Legea nr. 100/2001 nu prevăd înscrierea în acestea a componentei „patronimicul”. Prin urmare această componentă nu se regăsește în profilul persoanei din Registrul de stat al populației la înregistrarea inițială a acesteia potrivit actului de naștere pe motiv că nu reprezintă elementul constitutiv al numelui persoanei, conform formulei onomastice naționale a Republicii Moldova, constituit potrivit modelului romanic din prenume și nume de familie.

Mai mult, reținem că în activitatea organelor de stare civilă sunt înregistrate cazuri unitare de declarare a naționalității/apartenenței etnice a părinților la declararea faptului nașterii copilului, precum și de către copil la atingerea vârstei de 16 ani, fapt ce ne permite să concluzionăm că prin prisma expunerii actuale a normei de la art. 16 alin. (3) din Legea nr. 382/2001 nu se va produce efectul scontat în măsura în care să corespundă atingerii obiectivelor acestei norme. Pentru cazurile în care rubrica „patronimicul” se atestă deja a fi completată anterior în actele de stare civilă deținute în fondul de arhivă, pe motiv că conținutul actelor de stare civilă a suferit anumite modificări în timp, informația respectivă se înscrie în rubrica „mențiuni” a extrasului de pe actul de stare civilă, dar nicidecum nu se alătură numelui titularului actului.

Este important să reținem că autoritățile și instituțiile publice, precum și persoanele juridice de drept privat care în virtutea atribuțiilor funcționale operează cu date cu caracter personal, extrag aceste date din Registrul de stat al populației prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), în conformitate cu actele normative în domeniul schimbului de date și interoperabilității. Prin urmare și documentele oficiale eliberate de acestea pe numele persoanelor fizice (*contracte, diplome, acte notariale, documente permissive, certificate etc.*) nu conțin înscrieri privind patronimicul persoanei.

Potrivit opiniei oficiale a mediului academic din Republica Moldova, formula onomastică națională a Republicii Moldova urmează modelul romanic: prenume + nume de familie (de exemplu: Dorin Marcu). Patronimul sau patronimicul (numele patronimic) în spațiul romanic, înseamnă „nume pe care îl poartă (după tată) toți membrii unei familii; nume de familie” (de exemplu: Niculescu, Țurcanu, Vișan, Stere etc.). Din punct de vedere etimologic, patronim semnifică exact „numele (de familie) al tatălui”. La unele popoare însă, patronimicul înseamnă „nume dat membrilor unei familii și format de la prenumele tatălui cu ajutorul unui sufix special (sufix patronimic) (de exemplu: Petrovici, Alexandrovici, Nicolaevici etc.).

Luând în considerare diversitatea etnică din Republica Moldova (potrivit Registrului de stat al populației se atestă peste 150 de etnii) și faptul că nu pentru toate etniile în sistemul onomastic al acestora se folosește patronimicul, dar dacă și se folosește acesta are semnificații diferite, precum și pentru a evita înscrieri confuze/eronate în documentele oficiale (documentele de stare civilă, actele

de identitate etc.) înscrierea patronimicului titularului în actele de identitate, în documentele de stare civilă, precum și în alte acte oficiale este inoportună.

Mai mult, în vederea alinierii Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene, revizuirea cadrului normativ în materie de asigurare a locuitorilor Republicii Moldova cu act de identitate de tip nou (carte de identitate) s-a făcut în baza cerințelor stabilite de cadrul european și standardele internaționale, și anume:

a) **Regulamentul (CE) nr. 1030/2002** de instituire a unui model uniform de permis de ședere pentru resortisanții țărilor terțe;

b) **Regulamentul (UE) 2019/1157** privind consolidarea securității cărților de identitate ale cetățenilor Uniunii și a documentelor de ședere eliberate cetățenilor Uniunii și membrilor de familie ai acestora care își exercită dreptul la libera circulație;

c) **Regulamentul ICAO (OACI)** - Documentul 9303 privind documentele de călătorie citibile automat.

Potrivit actelor normative enunțate supra, zona de control vizual din actele de identitate mecanolizibile, de tip card, de formatul ID-I, include atât câmpuri informaționale obligatorii, cât și facultative în funcție de cerințele statelor și ale autorităților emitente.

Cerințele de scriere a datelor personale ale titularului documentului, stipulate în **Regulamentul ICAO (OACI) - Documentul 9303 privind documentele de călătorie citibile**, prevăd că statul sau autoritatea emitentă stabilește, care element din aceste date poate constitui identificatorul de bază. Acesta poate fi numele (de familie), unul din prenume, iar în unele cazuri numele și prenumele complet. Astfel, potrivit consecutivității elementelor constitutive ale datelor identificatoare ale titularului, plasate pe partea recto a ID-I, numele constituie identificatorul de bază, iar prenumele – identificatorul secundar, după care urmează sexul, cetățenia și data nașterii și, la discreția statului emitent, alte elemente facultative ale datelor personale.

Practica statelor Uniunii Europene, inclusiv a celor în care se vorbește o limbă slavă (*Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Muntenegru, Polonia, Republica Cehă, Republica Macedonia, Serbia, Slovacia și Slovenia*) denotă că actele de identitate emise de aceste țări, conțin datele personale, precum: numele și prenumele, data nașterii, sexul, locul nașterii, adresa de domiciliu și numărul de identificare de stat, ceea ce contribuie la unificarea aspectului exterior al unui act de identitate și raționalizarea utilizării documentelor mecanolizibile de formatul ID-I în țările comunității europene.

Astfel, potrivit art. 3 alin. (5) din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, în toate tipurile de cărți de identitate și cărți de rezidență vor fi înscrise următoarele date cu caracter personal obligatorii: numele și prenumele titularului în limba română, sexul, cetățenia și data nașterii.

Potrivit alin. (9) din art. 3 expus în redacție nouă, dacă în limba maternă a solicitantului cărții de identitate sau al cărții de identitate provizorie se folosește un alt caracter decât cel latin, atunci la redarea numelui și a prenumelui în limba română, ortografierea se va face conform normelor gramaticale ale limbii române de transliterare a numelor străine. La eliberarea actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova persoanelor, cetățeni ai altor state, născute pe teritoriul Republicii Moldova și care redobândesc cetățenia Republicii Moldova sau sunt recunoscute cetățeni ai Republicii Moldova în condițiile Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, numele și prenumele acestora se înscriu în actele de identitate potrivit actului de naștere național, înregistrat de organul de stare civilă din Republica Moldova. La redarea numelui și prenumelui străinilor în cărțile de rezidență, acestea nu se traduc și nici nu se transliterează, dar se transpun conform ortografierii acestora în grafie latină din pașaportul național sau din documentul de călătorie, eliberate de autoritățile competente străine.

Modificările propuse la Legea nr. 382/2001 și corelate cu alte acte normative din domeniu nicidecum nu lezează dreptul minorităților naționale la identitatea sa, dar îi egalează în drepturi cu toți cetățenii Republicii Moldova, așa cum prevede art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994: „(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”.

2) Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195):

La art. 360 alin. (2), cuvintele „buletinelor de identitate” se propune a fi substituite cu cuvintele „actelor de identitate”, pe motiv că pedeapsa pentru infracțiunea stabilită la acest alineat este valabilă în cazul titularilor tuturor tipurilor de acte de identitate (buletin de identitate, carte de identitate, pașaport, permis de ședere, document de călătorie), indiferent de statutul juridic și de locul de ședere/domiciliere al titularului.

3) Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132):

Potrivit modificărilor propuse la art. 39 alineatele (1) și (2), dovada domiciliului sau a reședinței temporare a persoanei se va considera informația privind adresa de domiciliu sau de reședință temporară înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației.

Această modificare a fost condiționată de faptul că potrivit art. 3 alin. (5) din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, în conținutul cărții de identitate nu se va regăsi informația cu privire la domiciliul/reședința temporară a titularului.

Ca urmare, informația cu privire la domiciliul și/sau reședința temporară a titularului va fi disponibilă în format electronic prin mecanisme de interoperabilitate pe platforma guvernamentală „MConnect” între Registrul de stat al populației și cele ale autorităților și instituțiilor publice, precum și prin asigurarea accesului la aceste date din Registrul de stat al populației de către persoanele juridice de drept public și de drept privat în condițiile prevederilor legale referitoare la accesul la informație și la protecția datelor cu caracter personal. Aceste informații vor fi actualizate și în continuare în Registrul de stat al populației prin mecanisme existente, cu dezvoltarea concomitentă a serviciilor de înregistrare la adresa de domiciliu și de reședință temporară în mediul digital, accesibil în regim online pentru cetățeni.

Excluderea datelor referitoare la domiciliu/reședința temporară din conținutul actelor de identitate de uz intern, va scuti titularii de obligativitatea preschimbării acestora de fiecare dată când își schimbă locul de trai.

Din considerentele enunțate supra, precum și în vederea asigurării unui echilibru normativ, din data punerii în circulație a primei cărți de identitate, acestea din urmă, precum și buletinele de identitate și permisele de ședere pentru străini și beneficiarii de protecție internațională se vor elibera fără fișa de însoțire care face dovada domiciliului/reședinței temporare, iar acelea aflate deja în circulație vor fi considerate nule de drept, pe motiv că informația cu privire la adresa nouă de domiciliu/reședință temporară se va actualiza ca urmare a prestării serviciului respectiv, doar în Registrul de stat al populației, fără aplicarea mențiunilor respective pe fișele de însoțire eliberate anterior. Aceste mențiuni nu se vor aplica nici pe buletinul de identitate provizoriu aflat în circulație și nici pe cartea de identitate provizorie.

La schimbarea adresei de domiciliu/reședință temporară, precum și în cazul schimbării, în condițiile legii, a denumirii sau a rangului localităților și străzilor, al renumerotării imobilelor locuibile sau rearondării acestora, al înființării localităților sau străzilor, titularii tuturor tipurilor de buletine de identitate și de permise de ședere, pe partea verso a cartelei cărora va fi înscrisă adresa de domiciliu/reședință temporară, vor opta pentru noi acte de identitate, în funcție de statutul lor juridic, în care informația privind adresa de domiciliu/reședință temporară nu se va mai înscrie, dar se va actualiza în Registrul de stat al populației.

Ulterior, în cazul schimbării în condițiile legii a denumirii sau a rangului localităților și străzilor, al renumerotării imobilelor locuibile sau rearondării acestora, al înființării localităților sau străzilor, informația privind adresa de domiciliu/reședință temporară a titularilor actelor de identitate de uz intern menționate supra va putea fi actualizată direct în Registrul de stat al populației, fără cererea persoanei și fără a o condiționa de a obține un alt act de identitate cu adresa conformă adresei din Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al unităților administrative teritoriale și al adreselor”.

4) Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699):

Modificarea la art. 542 alin. (3) lit. d) a fost propusă pentru spor de precizie: dovada identității și a statutului juridic al persoanei se face cu actul de identitate (buletin de identitate, carte de identitate, pașaport, permis de ședere, document de călătorie) sau cu fișa personală ce reprezintă un extras din profilul persoanei din Registrul de stat al populației, care conține imaginea facială și datele

identificatoare de bază ale persoanei (IDNP, numele, prenumele, data și locul nașterii, cetățenia, datele actului de identitate), autentificat de autoritatea competentă.

5) Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648):

Modificările la art. 57 alin. (1) lit. a) și la art. 270 alin. (1) au fost propuse pentru spor de precizie, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate. Dovada identității și a statutului juridic al persoanei se face cu actul de identitate, iar dovada domiciliului și a reședinței temporare - cu informația respectivă din profilul persoanei din Registrul de stat al populației.

6) Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436):

Expunerea în redacție nouă a lit. i) din alin. (1) al art. 281 s-a propus pentru spor de precizie, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate. Noțiunea „acte de identitate” cuprinde în sine toate tipurile de acte de identitate (carte de identitate, buletin de identitate, permis de ședere, pașaport, document de călătorie) eliberate de autoritățile Republicii Moldova locuitorilor Republicii Moldova, în funcție de statutul juridic al acestora și tipul șederii (permanentă sau temporară).

7) Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 164-167, art. 812):

Noțiunea de „document” de la punctul 5) din art. 2 s-a propus a fi expusă în redacție nouă pentru spor de precizie, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate. Noțiunea „act de identitate” în sensul Legii nr. 241/2005 cuprinde în sine toate tipurile de acte de identitate (carte de identitate, buletin de identitate, permis de ședere, pașaport, document de călătorie) care au fost eliberate de autoritățile Republicii Moldova persoanelor expuse exploatării, în funcție de statutul juridic al acestora (cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin, apatrid, refugiat, beneficiar de protecție umanitară) și tipul șederii pe teritoriul Republicii Moldova (permanentă sau temporară).

8) Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116):

Potrivit prevederilor art. 11 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, în redacția Legii nr. 336/2022 (în vigoare din 01.01.2023), datele statistice privind numărul de locuitori ai unității administrativ teritoriale la 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile se prezintă Comisiei Electorale Centrale de către Agenția Servicii Publice, conform datelor din Registrul de stat al populației. În funcție de numărul de locuitori ai unităților administrativ-teritoriale, prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale se stabilește numărul consilierilor din cadrul consiliilor locale.

Ca urmare a executării prevederilor legale stipulate la art. 11 alin. (1) din Legea nr. 436/2006, în perioada electorală a alegerilor locale generale din 2023, Agenția Servicii Publice s-a confruntat cu multiple sesizări din partea autorităților publice locale care invocau divergențe în datele statistice privind numărul locuitorilor din unitățile administrativ-teritoriale, prezentate de către Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova și subdiviziunile structurale ale acestuia și cele din anexa nr. 2 la Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1157/2023, generate potrivit Registrului de stat al populației.

În favoarea modificărilor propuse la art. 11 alin. (1) potrivit cărora se substituie autoritatea competentă de prezentarea Comisiei Electorale Centrale a datelor statistice privind numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale, și anume „Agenția Servicii Publice” cu „Biroul Național de Statistică” se atestă argumentele concludente prezentate de Biroul Național de Statistică (în continuare - BNS) în scrisoarea de răspuns adresată Congresului Autorităților Locale din Moldova și Agenției Servicii Publice (nr. 08-4/36 din 26.03.2024).

În scrisoare se menționează că actualmente, BNS produce date statistice privind numărul populației cu reședință obișnuită. Acest indicator este elaborat și diseminat în conformitate cu prevederile Programului de lucrări statistice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 979/2023, și ale Regulamentului (UE) nr. 1260/2013 privind statisticile demografice europene, astfel fiind asigurată comparabilitatea statisticii naționale cu statisticile demografice europene.

La nivelul Uniunii Europene acest indicator este utilizat pentru evaluarea politicilor de coeziune economică, socială și teritorială, precum și pentru monitorizarea regulată a evoluțiilor demografice la nivelul UE. Statisticile demografice anuale bazate pe noțiunea de reședință obișnuită sunt fundamentale pentru definirea unui spectru larg de politici, în special, în ceea ce

privește aspectele sociale și economice, atât la nivel național, cât și regional. Pentru a asigura calitatea, în special comparabilitatea datelor furnizate de statele membre, datele utilizate ar trebui să se bazeze pe aceleași concepte și să se refere la aceleași date sau perioade de referință.

Populația cu reședință obișnuită reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenia Republicii Moldova, cu cetățenia altor state, precum și fără cetățenie, care au reședința obișnuită pentru o perioadă de cel puțin 12 luni pe teritoriul Republicii Moldova și pentru care se elaborează politicile economice și sociale, iar în dependență de distribuția acestora are loc planificarea dezvoltării infrastructurii, a serviciilor atât la nivel național, cât și local.

Reședința obișnuită reprezintă locul în care o persoană își petrece, în mod obișnuit, timpul de odihnă zilnică, indiferent de absențele temporare în scopul odihnei, al concediului/vacanței, al vizitelor la rude și prieteni, al afacerilor, al tratamentului medical sau al pelerinajelor religioase. Reședința obișnuită poate fi aceeași cu domiciliul indicat în buletinul de identitate sau poate să difere, dacă persoana a ales să-și stabilească reședința obișnuită în altă localitate decât cea de domiciliu din țară sau din străinătate.

Pe de altă parte, majoritatea țărilor menționate în solicitare, care produc pe lângă indicatorul numărului populației cu reședință obișnuită și numărul populației documentate (de jure), dispun de un sistem de registre administrative și statistice foarte bine dezvoltat.

Conceptul de populație documentată arată numărul persoanelor care au cetățenia unei țări și domiciliul pe teritoriul acestora (persoanele cu alte cetățenii sau fără cetățenie nu fac parte, de regulă, din populația de jure ale unei țări). Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală și este trecută în buletinul de identitate, indiferent de reședința obișnuită a persoanei, de perioada și motivul absenței de la domiciliu.

Utilizarea datelor din Registrul de stat al populației pentru generarea statisticilor privind populația presupune limitări, reieșind din scopul/destinația acestuia, precum și baza normativă care stabilește conținutul și modul de ținere a acestuia. Evidența locuitorilor Republicii Moldova, care se ține prin înregistrarea în Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al populației”, nu asigură cuprinderea persoanelor în dependență de situația reală privind domiciliul/reședința persoanelor, ci reflectă situația conform rezultatelor documentării populației.

Totodată:

- din cauza lipsei obligativității populației să declare despre schimbarea locului de reședință, în cazul trecerii cu traiul în altă localitate decât cea indicată în actele de identitate, domiciliul de jure diferă de cel de facto în multe cazuri,

- o parte considerabilă din copiii cu vârsta sub 16 ani, care nu dețin buletin de identitate nu sunt înregistrați la domiciliu și/sau la reședința temporară. Astfel, minorii în cauză nu se regăsesc în numărul locuitorilor din UAT corespunzătoare, unde locuiesc de facto.

Astfel, estimativ, pentru circa 1,4 milioane de persoane din 3,9 milioane (sau peste 1/3 din total) nu se cunoaște domiciliul sau adresa de domiciliu din Registrul de stat al populației diferă de reședința obișnuită (de facto) a persoanelor.

Luând în considerare constrângerile expuse mai sus, precum și de lipsa unei metodologii solide cu privire la estimarea numărului populației documentate, elaborarea datelor privind populația de jure presupune un efort suplimentar din partea BNS, dar și a Agenției Servicii Publice pentru elaborarea unei asemenea metodologii și a calculelor experimentale care ar permite testarea modalității de calcul a indicatorului nou în baza datelor din Registrul de stat al populației.

Mai mult, potrivit Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 604/2022, principalele surse de date pentru statisticile demografice și sociale sunt: recensămintele populației și locuințelor, evidența actelor de stare civilă (bază pentru statisticile privind mișcarea naturală a populației), datele administrative privind mișcarea migrațională a populației, cercetările statistice în bază de sondaj privind forța de muncă și nivelul de trai, alte date administrative furnizate de autorități și instituții publice cu atribuții funcționale sectoriale.

Crearea, implementarea, funcționarea și dezvoltarea sistemului informațional „Statistici demografice și sociale” – sunt atribuții care potrivit Hotărârii Guvernului nr. 604/2022 îi revin BNS, posesorul și deținătorul acestui sistem.

9) Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 117-119, art. 457):

Modificările la pct. 12 din anexa la Legea nr. 101/2008 sunt propuse pentru:

- stabilirea listei exhaustive a actelor de identitate, în baza cărora cetățenii Republicii Moldova își pot exercita dreptul de vot la scrutinele electorale, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate;

- corelarea cu prevederile art. 78 alin. (6) din Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022 și art. 3 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024.

10) Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100):

Amendamentele la articolele 333 - 334 au fost elaborate în contextul punerii în circulație a cărții de rezidență, potrivit prevederilor art. 3 alin. (3) din Legea nr. 273/1994, în redacția Legii nr. 68/2024.

Amendamentele la articolele 341 și 443 au fost propuse pentru spor de precizie, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate.

Completarea alin. (1) din art. 445 se propune în contextul punerii în circulație a cărții de identitate provizorie – corelare la art. 3 alin. (2) din Legea nr. 273/1994, în redacția Legii nr. 68/2024.

Modificările propuse la art. 447¹ alin. (3) punctul 3) și la art. 451² alin. (1) lit. c) și alin. (3) sunt condiționate de faptul că potrivit art. 3 alin. (5) al Legii nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, în conținutul cărții de identitate nu se va regăsi informația cu privire la domiciliul/reședința temporară a titularului.

Ca urmare, potrivit art. II alin. (4) din Legea nr. 68/2024, informația cu privire la domiciliul și/sau reședința temporară a titularului va fi disponibilă în format electronic prin mecanisme de interoperabilitate pe platforma guvernamentală „MConnect” între Registrul de stat al populației și cele ale autorităților publice, precum și prin asigurarea accesului la aceste date din Registrul de stat al populației de către persoanele juridice de drept public și de drept privat în condițiile prevederilor legale referitoare la accesul la informație și la protecția datelor cu caracter personal.

11) Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610):

Modificările la acest act normativ au fost propuse în scopul înlăturării unor neconcordanțe atestate între actele normative cu aceeași forță juridică în urma modificărilor aduse Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024.

12) Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.231 - 234, art. 732):

Amendamentele propuse la art. 4 lit. a) și expunerea în redacție nouă a compartimentului II din anexa nr. 2 la Legea nr. 242/2010 sunt condiționate de punerea în circulație a cărții de identitate, care se va elibera cetățenilor Republicii Moldova în schimbul actualelor buletine de identitate – corelare la art. 3 alin. 5 din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024.

13) Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 131-138, art. 249):

Modificarea art. 34 alin. (1) lit. b) este condiționată de faptul că potrivit art. 3 alin. (5) din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, în conținutul cărții de identitate nu se va regăsi informația cu privire la domiciliul/reședința temporară a titularului, iar potrivit art. II alin. (3) din Legea nr. 68/2024, odată cu punerea în circulație a primei cărți de identitate, fișele de însoțire la toate tipurile de buletine de identitate și la toate tipurile de permise de ședere valabile, aflate în circulație, se vor considera nule de drept și, ca urmare nu vor putea face dovada adresei de domiciliu sau de reședință temporară.

Informația cu privire la domiciliul și reședința temporară a titularului, va fi disponibilă în format electronic prin mecanisme de interoperabilitate pe platforma guvernamentală „MConnect” între Registrul de stat al populației și cele ale autorităților publice, precum și prin asigurarea accesului la aceste date din Registrul de stat al populației de către persoanele juridice de drept public

și de drept privat în condițiile prevederilor legale referitoare la accesul la informație și la protecția datelor cu caracter personal.

14) Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de somaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 294-308, art. 488):

Completările propuse au fost necesare urmare modificării Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024.

15) Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.426-427, art. 770):

a) La art. 1 și art. 78 au fost propuse modificări și completări în contextul amendamentelor intervenite la Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, și anume:

- punerea în circulație a noilor tipuri de acte de identitate de uz intern eliberate cetățenilor Republicii Moldova – CARTEA DE IDENTITATE ȘI CARTEA DE IDENTITATE PROVIZORIE;

- în conținutul cărții de identitate, inclusiv provizorie nu se va regăsi informația cu privire la domiciliul/reședința temporară a titularului;

- potrivit art. II alin. (3) din Legea nr. 68/2024, odată cu punerea în circulație a primei cărți de identitate, fișele de însoțire la toate tipurile de buletine de identitate și la toate tipurile de permise de ședere valabile, aflate în circulație, se vor considera nule de drept și, ca urmare nu vor putea face dovada adresei de domiciliu sau de reședință temporară;

- potrivit art. II alin. (4) din Legea nr. 68/2024, accesarea informațiilor cu privire la adresa de domiciliu și de reședință temporară a titularilor cărților de identitate, cărților de rezidență, buletinelor de identitate și a permiselor de ședere se va realiza prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative în domeniul schimbului de date și interoperabilității, cu excepția situațiilor în care sunt aplicabile prevederile legale speciale, în care schimbul de date se va efectua în baza contractelor și acordurilor bilaterale;

- conținutul alin. (6) din art. 78 a fost corelat la pct. 12 din anexa la Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”;

b) La art. 60 alin. (3) lit. a) s-a propus excluderea cuvântului „patronimicul” – corelare la prevederile art. 3 alin. (5) din Legea nr. 273/1994. În acest sens sunt concludente și argumentările la modificările propuse la art. 16 din Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”.

16) Legea taxei de stat nr. 213/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306-309, art. 549):

Prin completarea propusă cu subpunctul 3.5 la pct. 3 din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023 se propune de stabilit scutirea de plata taxei de stat pentru înregistrarea la domiciliu și/sau la reședința temporară a copiilor nou-născuți la înregistrarea inițială a acestora în Registrul de stat al populației odată cu înregistrarea faptului nașterii, precum și a copiilor cu vârsta sub 14 ani care nu dețin act de identitate de uz intern, la înregistrarea ulterioară a datei actualizării actului de naștere în Registrul de stat al populației.

În contextul modernizării și reconceptualizării serviciilor de înregistrare la domiciliu/reședința temporară, potrivit prevederilor pct. 96 din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, expus în redacție nouă prin Hotărârea Guvernului nr. 757/2024, înregistrarea la domiciliu sau la reședința temporară, radierea din evidență se efectuează prin introducerea datelor în Registrul de stat al populației, și anume:

- la înregistrarea inițială a copilului nou-născut la adresa de domiciliu și/sau de reședință temporară, concomitent cu actualizarea datelor despre înregistrarea faptului nașterii în Registrul de stat al populației;

- la actualizarea informației ca urmare a schimbării sau modificării adresei de domiciliu și/sau de reședință temporară, radierii din evidență, la cerere sau din oficiu, în condițiile generale stabilite la Capitolul VII din Regulament.

Pct. 96¹ din Regulamentul menționat stabilește modul de înregistrare inițială a copilului nou-născut la adresa de domiciliu sau de reședință temporară. Această înregistrare se preconizează a fi efectuată din oficiu, în mod automatizat, la adresa de domiciliu/reședință temporară a mamei

copilului nou-născut și este necesară pentru a asigura evidența efectivă a tuturor locuitorilor Republicii Moldova indiferent de vârsta acestora și de faptul dacă au obținut sau nu act de identitate.

Luând în considerare scopul acestui proces și faptul că nu implică depunerea cererii de către mama copilului și careva operațiuni tehnologice suplimentare, se propune ca această înregistrare la domiciliu/reședință temporară a copiilor nou-născuți care se va face concomitent cu înregistrarea inițială a acestora în Registrul de stat al populației să fie scutită de plata taxei de stat.

Necesitatea completării propuse rezidă și din faptul că potrivit pct. 2.1. din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023, sunt scutiți de plata taxei de stat persoanele fizice pentru înregistrarea nașterii.

17) Legea nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 148 – 150, art. 217)

Prin derogarea propusă la art. II alin. (1) din Legea nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994, s-a propus extinderea termenelor de implementare a normelor referitoare la certificatul calificat pentru semnătură electronică și imaginile amprentelor digitale înscrise în mediul de stocare electronică a datelor cărții de rezidență, pentru a se reuși crearea Sistemului Informațional „Migrație” prin intermediul căruia se va asigura transmiterea datelor.

Prin completarea propusă la art. II „Dispoziții finale și tranzitorii” al Legii nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 se propune reglementarea versiunii digitale a buletinului de identitate disponibil prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice, în contextul punerii în aplicare a cărții de identitate.

În contextul stabilirii la art. II alin. (2) din Legea nr. 68/2024 a faptului că toate tipurile de buletine de identitate eliberate cetățenilor Republicii Moldova până la data intrării în vigoare a prezentei legi se consideră valabile potrivit termenului de valabilitate al acestora, dacă nu intervin situații în care potrivit prevederilor legale acestea devin nevalabile, se propune menținerea reglementărilor date și în privința versiunii digitale a buletinelor de identitate. Prin urmare, în termenul de valabilitate a buletinului de identitate, cetățeanul Republicii Moldova cu capacitate deplină de exercițiu și care se poate identifica electronic utilizând servicii de încredere, prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice, poate genera și utiliza versiunea digitală a buletinului de identitate. Modul de generare și regimul juridic de utilizare a versiunii digitale a buletinului de identitate este identic cu cel al versiunii digitale a cărții de identitate.

18) La art. XVIII din proiectul de lege sunt stabilite clauzele finale referitoare la termenele de intrare în vigoare a amendamentelor operate la legile enunțate la articolele I – XVII care intră în vigoare în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, cu excepția prevederilor referitoare la regimul juridic al cărții de rezidență, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2026.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat în vederea asigurării implementării prevederilor Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte în redacția Legii nr. 68/2024, prin care a fost introdus noul model de act de identitate – carte de identitate, care urmează a fi pus în circulație odată cu crearea condițiilor tehnice necesare, dar nu mai târziu de 31 martie 2025.

În vederea implementării cărții de identitate a fost modificat și Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, expus în redacție nouă prin Hotărârea Guvernului nr. 757/2024.

Proiectul de lege propus urmărește crearea tuturor condițiilor necesare pentru punerea în circulație a cărții de identitate. Prin urmare, analiza unor opțiuni alternative și a riscurilor lipsei de intervenție nu se justifică.

4. Analiza impactului de reglementare

Dat fiind faptul că proiectul de lege vizează armonizarea legislației naționale cu Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024, care la rândul său a fost armonizată la legislația UE, în temeiul art. 31 alin. (3) din Legea

nr. 100/2017 cu privire la actele normative, analiza impactului de reglementare se prezintă în formă simplificată.

4.1. Impactul asupra sectorului public.

Proiectul legii nu implică un impact structural sau instituțional asupra sistemului administrației publice.

Implementarea cărților de identitate va contribui la realizarea obiectivelor setate de transformare digitală și digitalizare a serviciilor publice prin optimizarea și eficientizarea proceselor de prestare a serviciilor publice și crearea condițiilor tehnice pentru dezvoltarea infrastructurilor care să permită accesul facil al cetățenilor Republicii Moldova la serviciile de e-guvernare și e-business.

Totodată, se creează condiții optime pentru creșterea nivelului de interoperabilitate între sistemele informaționale automatizate administrate de Agenția Servicii Publice și ale altor instituții și autorități publice care țin evidența datelor referitoare la persoane, prin asigurarea accesului la datele care sunt disponibile în resursele informaționale și pot fi utilizate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate (*MConnect*), ceea ce va favoriza schimburile de informații între autorități pentru o mai bună exercitare a sarcinilor publice și automatizarea serviciilor.

Modernizarea serviciului de înregistrare la domiciliu și/sau la reședința temporară a locuitorilor Republicii Moldova va permite ca datele despre domiciliul și/sau reședința persoanelor să fie disponibile în format electronic și accesibile tuturor autorităților publice prin mecanisme de interoperabilitate pe platforma guvernamentală „MConnect” între Registrul de stat al populației și cele ale autorităților publice.

Persoanele juridice de drept public și de drept privat urmează să se conformeze cerințelor tehnice aplicabile în cadrul platformei de interoperabilitate, pentru accesarea informațiilor cu privire la adresa de domiciliu și de reședință temporară a titularilor cărților de identitate, utilizate pentru scopul său legal, cu excepția situațiilor în care sunt aplicabile prevederile legale speciale, în care schimbul de date se va efectua în baza contractelor și acordurilor bilaterale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea amendamentelor propuse la actele normative din proiectul de lege nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat.

4.3 Impactul asupra sectorului privat

Noile modele ale actelor de identitate – cartea de identitate va impacta pozitiv și mediul de afaceri, în mod special întreprinderile mici și mijlocii și va contribui în procesul de digitalizare a afacerilor. Administratorii întreprinderilor vor dobândi un instrument practic și comod pentru interacționarea în format digital cu instituțiile publice. Titularii se vor putea autentifica în sistemele informaționale ale instituțiilor publice pentru a beneficia de diverse servicii publice electronice (bancare, fiscale, sociale, financiare, educaționale etc.), în mod particular în următoarele sisteme informaționale: MSign, MPower, MPass, MNotify, MCabinet, e-Votare, e-Raportare, e-Declarație, e-Factura, e-Licențiere, e-Stare Civilă, e-Achiziții, etc., care vor facilita procesul de obținere a actelor permissive prevăzute de lege și îndeplinirea formalităților necesare. Semnarea contractelor, actelor, cererilor sau declarațiilor oficiale, precum și accesul la serviciile publice electronice la distanță necesare pe parcursul activității de întreprinzător vor fi posibile fără prezența fizică la oficiile instituțiilor publice, în virtutea deținerii în cartea de identitate și a semnăturii electronice.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege prezintă avantaje cu precădere pentru cetățenii Republicii Moldova cărora li se va elibera cartea de identitate.

Cartea de identitate care va conține mijloacele semnăturii electronice calificate și certificatele cheilor publice va permite titularilor utilizarea semnăturii electronice, precum și autentificarea în sistemele informatice ale instituțiilor publice sau ale persoanelor juridice de drept privat. Accesul în regim online la serviciile publice se va îmbunătăți semnificativ, asigurându-se posibilitatea reală pentru cetățeni de a accesa serviciile de e-guvernare și e-business care necesită autentificare și/sau semnătura electronică a serviciilor în regim online. Acest fapt va îmbunătăți interacțiunea cetățenilor cu autoritățile publice și va determina avansarea procesului de digitalizare a serviciilor publice.

Rigorile și standardele europene de securitate vor fi respectate la emiterea cărții de identitate pentru cetățenii Republicii Moldova, ceea ce va favoriza exercitarea în siguranță și în mod liber a

dreptului la libera circulație a cetățenilor Republicii Moldova peste hotarele țării. Actualmente cetățenii Republicii Moldova au posibilitatea de a călători în baza buletinului de identitate în Ucraina și Turcia. Odată cu punerea în circulație a cărții de identitate care va corespunde rigorilor standardelor minime de securitate și în care vor fi integrate datele biometrice va fi posibilă extinderea listei statelor în care cetățenii Republicii Moldova vor putea beneficia de dreptul la libera circulație în baza acestui act de identitate, care va servi și ca document de călătorie.

Totodată proiectul vine să ofere soluții normative pentru asigurarea evidenței efective a tuturor locuitorilor Republicii Moldova la adresa de domiciliu/reședință temporară de la naștere, inclusiv a copiilor cu vârsta sub 14 ani care nu dețin act de identitate de uz intern, precum și pentru obținerea datelor statistice efective privind locuitorii Republicii Moldova.

Lichidarea unor conflicte de norme atestate între actele normative cu aceeași forță juridică referitoare la înscrierea datelor identificatoare ale titularului în actele de identitate contribuie la unificarea aspectului exterior al unui act de identitate și raționalizarea utilizării documentelor mecanolizabile de formatul ID-I în țările comunității europene.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal.

Modificările propuse la actele normative nu vor avea impact asupra modului de prelucrare a datelor cu caracter personal. Rigorile privind protecția datelor cu caracter personal prevăzute de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal vor fi respectate pe deplin.

4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen.

Proiectul înaintat nu va avea impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul înaintat nu va avea impact asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege este axat în mare parte pe armonizarea cadrului normativ național ca urmare a adoptării Legii nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, care transpune parțial (art. 1, art. 2 lit. (a) primul alineat și lit. (b), art. 3 alin. (1) – (3), (5) – (11), art. 4 alin. (1), alin. (2) lit. (a) – (c), alin. (3), art. 5 alin. (1) – (3), art. 6 lit. (a) – (g), art. 7 alin. (1) și (3), art. 8 – 11) Regulamentul (UE) 2019/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind consolidarea securității cărților de identitate ale cetățenilor UE și a documentelor de ședere eliberate cetățenilor UE și membrilor de familie ai acestora care își exercită dreptul la libera circulație, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 188 din 12 iulie 2019.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect reprezintă o măsură normativă care urmărește armonizarea cadrului normativ național ca urmare a adoptării Legii nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, a Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, expus în redacție nouă prin Hotărârea Guvernului nr. 757/2024, precum și continuarea racordării cadrului normativ național la rigorile acquis-ului Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile art. 8 și 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, publicul a fost informat referitor la inițierea elaborării prezentului proiect, inclusiv prin publicarea acestuia pe pagina web oficială (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-punerea-in-circulatie-a-cartii-de-identitate/13855>).

Este necesară avizarea proiectului de către următoarele autorități și instituții:

1) Ministerul Justiției; 2) Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; 3) Ministerul Afacerilor Interne; 4) Ministerul Afacerilor Externe; 5) Ministerul Muncii și Protecției Sociale; 6) Ministerul Finanțelor; 7) Cancelaria de Stat; 8) Comisia Electorală Centrală; 9) Biroul Național de Statistică; 10) Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”; 11) Congresul Autorităților Locale din Moldova.
7. Concluziile expertizelor
Potrivit art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei juridice și, respectiv, expertizei anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
În contextul punerii în circulație a cărții de identitate și modernizării serviciilor publice de înregistrare a locuitorilor Republicii Moldova la adresa de domiciliu și reședință temporară, la 13 noiembrie 2024 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 757 care prevede multiple modificări la Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013. În vederea executării prevederilor art. II alin. (5) din Legea nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, precum și a dispozițiilor finale ale prezentului proiect de lege este necesar de a fi modificate actele normative aferente domeniilor de activitate ale altor autorități și instituții publice care stabilesc norme referitoare la prezentarea actelor de identitate, dovada adresei de domiciliu/reședință temporară, dezvoltarea proceselor de interoperabilitate, dezvoltarea serviciilor electronice etc.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Adoptarea amendamentelor propuse la actele normative menționate în proiectul de lege este una din sarcinile primordiale, realizarea căreia va contribui la crearea bazei normativ-juridice pentru realizarea cu succes a proiectului de punere în circulație a cărții de identitate, de dezvoltare și modernizare a serviciilor de înregistrare la domiciliu/reședința temporară, de dezvoltare a proceselor de interoperabilitate între sistemele informaționale ale autorităților statului. Potrivit alin. (2) din art. XVIII, la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aduce actele sale normative în conformitate cu aceasta. Acțiunile de bază care urmează a fi executate în cadrul proiectului, menționate supra sunt reflectate și raportate periodic în regim on-line pe pagina Guvernului: project.gov.md – privind executarea pct. OG-7-65-176-AGE din Planul național de dezvoltare pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 361/2024: Implementarea cărții de identitate și modernizarea serviciului de înregistrare la domiciliu și/sau la reședința temporară a cetățenilor Republicii Moldova https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143540&lang=ro.

**Secretar general
al ministerului**

Vladislav COJUHARI